

FELGEKLEURDE TERREUR

Kunstenaar Arko Datto legt de verwoestende gevolgen van klimaatverandering vast in knallende beelden. Zoals in de Gangesdelta, in India, waar zo'n 300 miljoen mensen wonen.

Door Susan Nortier

'Final Wave 005' (2017). Passagiers van een op de Bengaalse rivier de Meghna gestrand schip zoeken een veilige plek.

'Final Wave 033' (2018). Op het Indiase eiland Mousuni valt koude regen in een desolaat landschap.

'Terra Mutata 17' (2020). Een stel in Bangladesh op de plek waar kortgeleden hun huis nog stond.

'Final Wave 080' (2019). Bij het Indiase eiland Sagar wacht een schip met pelgrims op hoog water, zodat ze naar huis kunnen.

Steeds als de klimaatverandering voor een humanitaire crisis zorgt, horen we dit in het nieuws en wordt onze aandacht getrokken. Maar een grote groep mensen in Oost-India heeft dagelijks te kampen met de continue dreiging van de zee, die hun levens langzaam verwoest. Fotograaf en filmmaker Arko Datto sprak steeds meer mensen in de bedreigde Delta die op een avond nietsvermoedend gingen slapen en de volgende ochtend hoorden dat familie of vrienden 's nachts waren overvallen door het stijgende waterpeil en alles kwijt waren gemaakt. Het zette hem aan het denken. Hoe cru is het dat lokale bewoners van een door de klimaatcrisis bedreigd gebied de dupe zijn van onverantwoord menselijk gedrag, terwijl zij zelf-velen van hen zijn visser – juist in harmonie met de natuur proberen te leven? Als inwoner van Kolkata (voorheen Calcutta), de dichtstbijzijnde stad in dit kustgebied, voelde hij zich extra betrokken bij deze mensen.

Datto maakte een trilogie, *Koningen van een beroofd land*, waarin hij de ervaringen van de inwoners van deze Delta centraal

stelt. Deel twee en drie van de serie zijn nu te zien in Fotomuseum Den Haag. Datto heeft een technische achtergrond. Hij brak zijn studie theoretische wetenschappen af om zich volledig op fotografie te kunnen storten. Dit zie je terug in deze serie, waarin hij fotografische technieken inzet om een bevreemdend effect te brengen. Daarmee brengt hij een extra laag drama aan in een verhaal dat op zichzelf al dramatisch genoeg is. In *Where do we go when the final wave hits* gebruikt hij flitsfotografie, waarmee hij allerlei schrijnende situaties in het spotlicht zet: mensen die hun bezittingen proberen te redden, gebouwen die half onder water staan, een kustlijn die door het water verslonden wordt.

Menselijk leed

Dit is de dagelijkse realiteit, ook als de klimaatcrisis niet in het nieuws is. De kleuren zijn fel, druppels plakken op de lens. Het zijn esthetisch spannende beelden, die Datto als 'dystopisch' typeert en die menselijk leed in beeld brengen.

In het derde deel, *Terra Mutata*, gaat Datto nog een stap verder. De beelden maakte hij met een infraroodcamera gedurende de nacht. De sluitertijd is lang, dus bracht hij

situaties met weinig beweging in beeld. Het gebruik van infraroodtechniek is Datto's manier om te verwijzen naar de oorlogsmetafor die steeds terugkomt in de taal wanneer het over crises gaat: *the war against climate change*, *the war against terrorism*. Infraroodlicht wordt in oorlogen immers gebruikt om vijanden op te sporen. De vijand is in dit specifieke geval water. De infraroodtechniek zorgt voor stille, roodpaarse beelden en heeft een hyperrealistisch effect. De mensen op de beelden zijn achtergelaten in een apocalyps: het einde der tijden is al ingetreden, de klimaatcrisis is in volle gang.

De circa twintig geselecteerde beelden uit deze serie worden in lichtbakken van verschillende groottes tentoongesteld, in groepjes op elkaar gestapeld in een grote ruimte. De lichtbakken versterken de felgekleurde landschappen, die aanspreken terwijl tegelijkertijd de rillingen je over de rug lopen. □

&

EXPOSITIE

De solotentstelling van Arko Datto, *Koningen van een beroofd land*, is tot en met 21 mei te zien in Fotomuseum Den Haag.